
Akutt inflammasjon kan forhindre kronisk smerte

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

HAAKON B. BENESTAD

Universitetet i Oslo

Behandling med steroider eller NSAID-preparater kan gjøre smerter i korsryggen kroniske.

Illustrasjonsfoto: Mintr/iStock

Kroniske smertetilstander, blant annet ryggsmarter, har store sosioøkonomiske kostnader. Oftest forsvinner de akutte plagene etter noen dager, men smertene kan bli kroniske. De molekylære mekanismene bak en slik kronisitettsutvikling er ikke kjent, men mange mener at det kan dreie seg om et samspill mellom nervesystemet og immunsystemet, der sirkulerende nøytrofile granulocytter, monocytter og andre leukocytter tiltrekkes til skadet vev og utskiller diverse inflammasjonsmediatorer.

I en ny studie med 98 pasienter med akutte korsryggsmerter ble det gjort transkriptomanalyser av leukocytter i blodet ved studiestart og etter tre måneder (1). 49 av pasientene rapporterte at de var smertefrie etter tre måneder, mens de resterende 49 fortsatt hadde smerter. Blant dem uten smerter ble det påvist transkripsjonelle endringer i blodcellene, forenlig med forbigående inflammatoriske responser i akutt sykdomsfase, drevet frem av nøytrofile granulocytter og andre leukocytter. Dette var ikke tilfelle hos dem med vedvarende smerter. Tilsvarende funn ble gjort hos pasienter med kjevesmerter.

I en smertemodell med mus førte tidlig behandling med deksametason (kortikosteroid) eller diklofenak (NSAID-preparat) til vedvarende smerte, selv der behandlingen var smertestillende på kort sikt. Dette skjedde ikke ved tidlig behandling med andre analgetika som gabapentin og morfin. På samme måte ble smertene forlenget hos nøydropene, antistoffinjisererte mus, mens injeksjon av nøytrofile granulocytter eller S100A8/A9-proteiner (som er rikelig til stede i granulocytter) motvirket smerteforlengelsen etter behandling med diklofenak.

En analyse av en stor kohort med ryggsmertepasienter i et britisk biobankregister tydet på at de som hadde brukt et NSAID-preparat mot sine ryggsmertor, hadde større risiko for kroniske smerter enn dem som hadde brukt paracetamol.

– Dette er en stor og spennende studie som stiller spørsmål ved bruk av antiinflammatoriske legemidler i den akutte fasen ved korsryggsmerter, sier Frode Jahnsen, som er professor i patologi ved Universitetet i Oslo.

– Studien kan tyde på at den akutte inflammatoriske prosessen som oppstår ved akutt smerte, beskytter mot å utvikle kroniske smerter. Den bør derfor ikke dempes med antiinflammatoriske legemidler. Resultatene må likevel tolkes med forsiktighet, da de ikke gir noen mekanistisk forståelse av funnene. De forklarer heller ikke hvorfor de som utvikler kronisk smerte, har lavere inflammatorisk respons i akuttfasen, sier Jahnsen.

REFERENCES

1. Parisien M, Lima LV, Dagostino C et al. Acute inflammatory response via neutrophil activation protects against the development of chronic pain. *Sci Transl Med* 2022; 14: eabj9954. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 16. august 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0403
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.